

Οι Αρχές και οι Αξίες που διέπουν τα καταστατικά και την λειτουργία των Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων

Δήλωση που αφορά τη συνεταιριστική ταυτότητα των συνεταιριστικών επιχειρήσεων υιοθετήθηκε στο συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Συμμαχίας, (I.C.A.) που έγινε το 1995 στο Μάντσεστερ του Ηνωμένου Βασιλείου και περιλαμβάνει τον ορισμό της συνεταιριστικής επιχείρησης, τις συνεταιριστικές Αξίες και τις συνεταιριστικές Αρχές.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΠΟΔΕΚΤΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

“Συνεταιρισμός” είναι μια αυτόνομη Οργάνωση προσώπων τα οποία συνδέονται εθελοντικά με σκοπό να εξυπηρετήσουν τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες και επιδιώξεις τους μέσω μιας συμμετοχικής και δημοκρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης.

Οι Συνεταιριστικές Αξίες και Αρχές όπως εξελέχθησαν στον χρόνο από την εποχή του πρώτου καταναλωτικού συνεταιρισμού στο Rochdale

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ (VALUES)

Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις βασίζονται στις αξίες:

- της αυτοβοήθειας,
- της αυτοευθύνης,
- της δημοκρατίας,
- της ισότητας,
- της δικαιοσύνης και
- της αλληλεγγύης.

Σύμφωνα με τη συνεταιριστική παράδοση, τα μέλη των συνεταιριστικών επιχειρήσεων πιστεύουν στις ηθικές αξίες:

- της εντιμότητας,
- της ειλικρίνειας,
- της κοινωνικής ευθύνης και
- της μέριμνας για τους άλλους.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ (PRINCIPLES)

1. Εθελοντική και ανοικτή συμμετοχή: Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις είναι εθελοντικές οργανώσεις, ανοικτές σε όλα τα πρόσωπα, τα οποία είναι ικανά να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους και να αποδεχτούν με προθυμία τις ευθύνες των μελών, χωρίς εθνικές, κοινωνικές, φυλετικές, πολιτικές ή θρησκευτικές διακρίσεις.

2. Δημοκρατικός έλεγχος των μελών: Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις είναι δημοκρατικές οργανώσεις, οι οποίες ελέγχονται από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν στη διαμόρφωση της πολιτικής και στη λήψη των αποφάσεων τους. Οι άνδρες και οι γυναίκες που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ως αιρετοί αντιπρόσωποι είναι υπόλογοι στα μέλη. Πρωτίστως τα μέλη των συνεταιριστικών εταιρειών έχουν ίσα εκλογικά δικαιώματα (ένα μέλος, μία ψήφος) και παράλληλα οι συνεταιρισμοί ανώτερης βαθμίδας είναι οργανωμένοι με δημοκρατικό τρόπο.

3. Οικονομική συμμετοχή των μελών: Τα μέλη συμμετέχουν δίκαια στο κεφάλαιο της συνεταιριστικής τους επιχείρησης και στον έλεγχο του με δημοκρατικές μεθόδους. Μέρος, τουλάχιστον, αυτού του κεφαλαίου είναι συνήθως η κοινή περιουσία της συνεταιριστικής επιχείρησης. Τα μέλη συνήθως λαμβάνουν περιορισμένη αποζημίωση για το κεφάλαιο το οποίο καταβάλλουν ως προϋπόθεση της συμμετοχής τους. Τα μέλη διαθέτουν τα πλεονάσματα για όλους ή για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους σκοπούς: Για ανάπτυξη της συνεταιριστικής επιχείρησης τους, πιθανόν με τη δημιουργία αποθεματικών, μέρος των οποίων τουλάχιστον θα πρέπει να είναι αδιαίρετο. Για την παραχώρηση ωφελημάτων στα μέλη, ανάλογα με τις συναλλαγές που είχαν με τη συνεταιριστική επιχείρηση και για προώθηση άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.

4. Αυτονομία και ανεξαρτησία: Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις είναι αυτόνομες, αυτοβοηθούμενες οργανώσεις, ελεγχόμενες από τα μέλη τους. Εάν θα συνάψουν συμφωνίες με άλλους οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων και των κυβερνήσεων, ή εάν θα εξασφαλίσουν κεφάλαια από εξωτερικές πηγές θα πρέπει να το πράττουν με όρους οι οποίοι διασφαλίζουν το δημοκρατικό έλεγχο που ασκείται από τα μέλη και συνάδουν με τη συνεταιριστική αυτονομία τους.

5. Εκπαίδευση, κατάρτιση και πληροφόρηση: Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις εξασφαλίζουν εκπαίδευση και κατάρτιση για τα μέλη, τους αιρετούς αντιπροσώπους, τους διευθυντές και τους υπαλλήλους τους έτσι ώστε να μπορούν να συμβάλλουν ενεργά στην ανάπτυξη των συνεταιριστικών εταιρειών τους. Ενημερώνουν το κοινό, ειδικότερα τη νέα γενιά και τους ηγέτες της κοινής γνώμης, για τη φύση του συνεργατισμού και τα ωφελήματα που προσφέρει.

6. Συνεργασία μεταξύ συνεταιριστικών εταιρειών: Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις εξυπηρετούν τα μέλη τους περισσότερο αποτελεσματικά και ενδυναμώνουν το συνεταιριστικό κίνημα συνεργαζόμενες μεταξύ τους σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

7. Κοινοτικό ενδιαφέρον: Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις εργάζονται για την βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους εφαρμόζοντας την πολιτική που αποφασίζετε από τα μέλη τους.

Οι βασικότεροι άξονες της συνεταιριστικής κοινωνικής πολιτικής, με την ευρύτερη έννοια του όρου, είναι η αύξηση του εθνικού προϊόντος, η αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου, η περιφερειακή ανάπτυξη και η προώθηση προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα.

α. Αύξηση του εθνικού προϊόντος: Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις, με την οικονομική δραστηριότητα που αναπτύσσουν, συμβάλλουν στην αύξηση του εθνικού προϊόντος και στη βελτίωση των άλλων οικονομικών δεικτών της χώρας. Για παράδειγμα, η χρηματοδότηση της γεωργίας συμβάλλει στην αύξηση της γεωργικής παραγωγής, η διάθεση των αγροτικών προϊόντων σε αγορές του εξωτερικού στη βελτίωση του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών και του ισοζυγίου πληρωμών, η απασχόληση εργατικού δυναμικού στη μείωση της ανεργίας, η συνεταιριστική παρέμβαση στον καταναλωτικό τομέα στη συγκράτηση των τιμών και συνεπώς στη μείωση του ρυθμού αύξησης του πληθωρισμού κ.λπ.

β. Αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου: Τα κέρδη των ιδιωτικών επιχειρήσεων διανέμονται στους μετόχους, ανάλογα με το ποσό που επενδύουν στην επιχείρηση, οι οποίοι συνήθως, είναι αριθμητικά ελάχιστοι. Στις συνεταιριστικές επιχειρήσεις τα πλεονάσματα που πραγματοποιούνται επιστρέφονται στα μέλη, είτε με τη μορφή χρημάτων, είτε με τη μορφή άλλων ωφελημάτων, ανάλογα με το μέγεθος της συνεργασίας τους με αυτές. Παράλληλα, οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις ανακόπτουν τις μονοπωλιακές τάσεις που αναπτύσσονται στην αγορά ακόμα και σε συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού. Επίσης, οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις διαθέτουν τα χρηματικά μέσα που έχουν στη διάθεση τους για την ικανοποίηση των αναγκών των μελών τους χωρίς καμιά διάκριση. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των εισοδημάτων των μελών και κυρίως εκείνων με τη χαμηλότερη οικονομική επιφάνεια.

γ. Περιφερειακή ανάπτυξη: Η συμβολή των συνεταιριστικών κινήματων στην περιφερειακή ανάπτυξη είναι μεγάλης σημασίας. Η ιδιωτική επιχείρηση επιλέγει τον τόπο δραστηριότητας της με μόνο κριτήριο την απόδοση των επενδύσεων στις οποίες θα προβεί. Συνεπώς, η εγκατάσταση στην περιφέρεια είναι συνήθως αντιοικονομική για τις ίδιες. Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις αντίθετα ιδρύονται τοπικά για να εξυπηρετήσουν τα μέλη τους, ή επιλέγουν τον τόπο εγκατάστασης τους με κριτήριο το οικονομικό συμφέρον των μελών τους. Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις έχουν από τη φύση τους τοπικό χαρακτήρα. Αναζητούν ευκαιρίες επένδυσης μόνο στη περιοχή τους και όχι σε όλη τη χώρα ή στο εξωτερικό. Κατά συνέπεια, τα κεφάλαια τους επενδύονται στην περιφέρεια και συμβάλλουν έτσι στην τοπική ανάπτυξη. Ορθά έχει διαπιστωθεί ότι οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις αποτελούν τους οικονομικούς και κοινωνικούς πνεύμονες της υπαίθρου.

δ. Προώθηση προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα: Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις υιοθετούν προτάσεις των μελών τους ή εγκρίνουν πρωτοβουλίες της διοίκησης, οι οποίες έχουν έντονα κοινωνικό χαρακτήρα με τη στενότερη έννοια του όρου. Η προσασία του περιβάλλοντος, η ανάπτυξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων, η στήριξη του αθλητισμού, η καλλιέργεια των ηθικών αξιών στη νέα γενιά, η συμπαράσταση στους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας, η οικονομική και ηθική ενίσχυση αναξιοπαθούντων ατόμων κ.λπ. είναι μερικές από τις κατευθύνσεις της συνεταιριστικής κοινωνικής